

Sygn. akt III AUa 423/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 sierpnia 2015 r.

Sąd Apelacyjny w Lublinie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący - Sędzia	SA Barbara Mazurkiewicz-Nowikowska
Sędziowie:	SA Krystyna Smaga (spr.) SA Elżbieta Czaja
Protokolant: protokolant sądowy Joanna Malena	

po rozpoznaniu w dniu 26 sierpnia 2015 r. w Lublinie

sprawy E. S.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w R.

o wysokość emerytury

na skutek apelacji wnioskodawczyni E. S.

od wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu

z dnia 13 marca 2015 r. sygn. akt VI U 1636/13

oddala apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 4 lipca 2013 r Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. ustalił, że po rozpatrzeniu wniosku E. S. z 3 lipca 2013 r przelicza emeryturę od 1 listopada 2012 r. W decyzji podano, że wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wynosi 69,38%, wysokość świadczenia wynosi $877,21 + 95,90 = 973,11$ zł. ZUS ustalił należność za okres od 1 listopada 2012 r do 31 lipca 2013 r.

W odwołaniu od powyższej decyzji E. S. podniosła, że decyzja jest niesłuszna, bowiem odwołuje się do okoliczności, które nie miały miejsca. Wskazała, iż 3 lipca 2013 r nie składała wniosku o przeliczenie emerytury od 1 listopada 2012 r. Sformułowała wniosek, ale dotyczył on wznowienia emerytury. Ponadto zaskarżona decyzja w zakresie wysokości jest niesłuszna i rażąco sprzeczna z decyzjami doręczonymi przez organ emerytalny. Tego samego dnia otrzymała decyzję z dnia 25 czerwca 2013 r o wstrzymaniu wypłaty dodatku pielęgnacyjnego. Wymienione decyzje odwołują się do wysokości świadczenia i tak w decyzji z dnia 25 czerwca 2013 r w pkt III wskazano, iż od 1 lipca 2013 r wysokość emerytury wynosi 786,48 zł, natomiast w decyzji z dnia 20 czerwca 2013 r w pkt III wskazano, że od 1 lipca 2013

r świadczenie wynosi 989,98 zł. W decyzji ostatecznej z dnia 16 kwietnia 2012 r o przyznaniu świadczenia w pkt IV podana została jego wysokość od 1 maja 2012 r w kwocie 1 018,74 zł, a więc w kwocie wyższej, niż wskazana w zaskarżonej decyzji, pomimo, że w tym okresie dokonano waloryzacji świadczenia. Dlatego koniecznym jest dokonanie waloryzacji wysokości przyznanego świadczenia. Wniosła o zmianę zaskarżonej decyzji i przyznanie jej emerytury w wyższej wysokości.

W odpowiedzi na odwołanie Zakład Ubezpieczeń Społecznych wniósł o jego oddalenie. Podniósł, że wyrokiem Sądu Apelacyjnego z dnia 17 lutego 2010 r w sprawie III AUa 986/09, ustalono wnioskodawczy prawo do emerytury od 1 sierpnia 2008 r. Wysokość emerytury była niższa od pobieranej renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (ustalanej do 31 lipca 2012 r). Wnioskodawczyni nie zgłosiła wniosku o przedłużenie prawa do renty i z dniem 1 sierpnia 2012 r wstrzymano wypłatę renty, a podjęto wypłatę emerytury (w niższej niż renta wysokości). Z powodu wypłaty emerytury niższej niż renta, wnioskodawczyni zaprzestała odbierać świadczenie. W dniu 29 października 2012 r do ZUS wpłynął wyrok Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 10 października 2012 r, VI U 17462/11, którym ustalono wskaźnik podstawy wymiaru renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 czerwca 2010 r - 69,38%. Wyrównanie zostało naliczone decyzją z dnia 26 listopada 2012 r. Decyzją z dnia 20 czerwca 2013 r od 1 listopada 2012 r podjęto wypłatę emerytury na wniosek z 3 czerwca 2013 r. Kolejną decyzją z dnia 25 czerwca 2013 r od 1 lipca 2013 r została wstrzymana wypłata dodatku pielęgnacyjnego. Z powodu błędu systemu informatycznego wznowiona emerytura była wypłacana w wysokości uwzględniającej zaniżony wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, tj. 68,78%, zamiast 69,38%. Dlatego decyzją z dnia 4 lipca 2013 r uwzględniono prawidłowy wwpw 69,38% i wypłacono wyrównanie od 1 listopada 2012 r. Obecnie świadczenie wypłacane jest w prawidłowej wysokości. Od 1 listopada 2012 r wysokość emerytury brutto wynosi 971,11 zł oraz dodatek pielęgnacyjny 195,67 zł. Od 1 marca 2013 r emerytura wynosiła 1012,03 zł oraz dodatek pielęgnacyjny 203,50 zł. Od 1 lipca 2013 r wypłacana jest emerytura bez dodatku pielęgnacyjnego, gdyż wnioskodawczyni nie wystąpiła z wnioskiem o jego ponowne ustalenie.

Sąd Okręgowy w Radomiu wyrokiem z dnia 13 marca 2015 r oddalił odwołanie na podstawie następujących ustaleń faktycznych i ich oceny prawnej.

Decyzją z dnia 9 listopada 1999 r Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. przyznał E. S. prawo do renty z tytułu całkowitej niezdolności do pracy od 28 marca 1999 r, przyjmując do podstawy wymiaru lata 1982 - 1991 oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru 69,38% (decyzja ZUS nr I (...), k. 31 - 32 tomu II akt ZUS dotyczących renty z tytułu niezdolności do pracy).

W dniu 26 sierpnia 2008 r E. S. złożyła wniosek o emeryturę. Decyzją z dnia 30 września 2008 r ZUS odmówił prawa do emerytury (decyzja ZUS - k. 45 akt ZUS nr (...)). Od powyższej decyzji wnioskodawczyni złożyła odwołanie. Wyrokiem z dnia 16 września 2009 r, w sprawie VI U 1575/08, Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił odwołanie od decyzji. Od wyroku tego E. S. złożyła apelację. Wyrokiem z dnia 17 października 2010 r, w sprawie III AUa 986/09, Sąd Apelacyjny w Lublinie zmienił zaskarżony wyrok oraz poprzedzającą go decyzję i ustalił wnioskodawczyni prawo do emerytury od 1 sierpnia 2008 r (wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie - k. 137 - 144 akt ZUS nr (...)). Wykonując wyrok Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 6 maja 2010 r nr E (...) przyznał wnioskodawczyni prawo do emerytury i ustalił jej wysokość na 835,58 zł, przyjmując za podstawę jej wymiaru wynagrodzenie z 10 lat kalendarzowych od stycznia 1982 r do grudnia 1991 r, przy wskaźniku wysokości podstawy wymiaru 68,78%, przy uwzględnieniu części składkowej świadczenia rolniczego w wysokości 56,50 zł (decyzja ZUS, k. 165 - 168 akt ZUS nr (...)).

Decyzją z dnia 29 kwietnia 2010 r nr I (...) ZUS dokonał przeliczenia renty wnioskodawczyni, przysługującej do 31 lipca 2012 r, przyjmując za podstawę wymiaru emerytury wynagrodzenie z 10 lat kalendarzowych od stycznia 1982 r do grudnia 1991 r, przy wskaźniku wysokości podstawy wymiaru 68,78% i ustalił je na kwotę 897,53 zł (decyzja ZUS, k. 127 - 128 tomu II akt ZUS dotyczących renty).

Od powyższych decyzji E. S. złożyła odwołania (odwołania z 11 czerwca 2010 r, k. 129, 132 tomu II akt ZUS dotyczących renty). Wyrokiem z dnia 10 października 2012 r, w sprawie VI U 1462/11, Sąd Okręgowy w Radomiu zmienił zaskarżoną decyzję z dnia 29 kwietnia 2010 r nr I (...) w ten sposób, że wysokość renty od 1 czerwca 2010 r ustalił z

zastosowaniem wskaźnika wysokości podstawy wymiaru 69,38%, wyliczonego z okresu od stycznia 1982 r do grudnia 1991 r, w pozostałym zakresie oddalił odwołania (wyrok Sądu Okręgowego w Radomiu wraz z uzasadnieniem, k. 257 - 261 tomu V akt ZUS dotyczących renty).

E. S. nie złożyła wniosku o przyznanie prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy na dalszy okres, dlatego od 1 sierpnia 2012 r wstrzymano wypłatę renty, a podjęto wypłatę emerytury w niższej niż renta wysokości. Wnioskodawczyni zaprzestała odbioru tego świadczenia (okoliczność bezsporna; dowód: pismo wnioskodawczyni do ZUS z 6 września 2012 r, k. 248 tomu V akt ZUS dotyczących renty; pismo ZUS do wnioskodawczyni z 9 sierpnia 2012 r, k. 249 tomu V akt ZUS dotyczących renty; wniosek o wstrzymanie wypłaty emerytury z 11 października 2012 r, k. 251 tomu V akt ZUS dotyczących renty z tytułu niezdolności do pracy). W związku z tym decyzją z dnia 19 października 2012 r nr (...) ZUS wstrzymał wnioskodawczyni wypłatę emerytury od 1 listopada 2012 r (decyzja ZUS, k. 255 tomu V akt ZUS dotyczących renty z tytułu niezdolności do pracy).

Decyzją z dnia 26 listopada 2012 r nr E (...) ZUS, w wykonaniu wyroku Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 10 października 2012 r, ZUS przeliczył wnioskodawczyni emeryturę od 1 czerwca 2010 r, tj. od daty określonej w wyroku. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury określono na 68,78%. Do ustalenia wysokości emerytury przyjęto 17 lat i 1 miesiąc okresów składkowych, 1 rok okresów nieskładkowych, 6 lat i 11 miesięcy pracy w gospodarstwie rolnym. Emerytura po waloryzacji od 1 marca 2009 r do 1 marca 2012 r wyniosła 782,85 zł. Do kwoty doliczono część składkową świadczenia rolniczego w wysokości 95,90 zł, co dało kwotę emerytury 878,75 zł. W decyzji wskazano, że wnioskodawczyni przysługuje także do 30 czerwca 2013 r dodatek pielęgnacyjny w wysokości 195,67 zł (decyzja ZUS, k. 301 - 302 tomu V akt ZUS dotyczących renty z tytułu niezdolności do pracy).

W dniu 3 czerwca 2013 r do ZUS wpłynął wniosek E. S. o wznowienie wypłaty emerytury z dodatkiem pielęgnacyjnym (wniosek, k. 303 tomu V akt ZUS dotyczących renty z tytułu niezdolności do pracy).

Decyzją z dnia 20 czerwca 2013 r nr (...) ZUS wznowił E. S. wypłatę emerytury. Wskazał, że emerytura podlega waloryzacji od 1 marca 2013 r i wynosi 917,01 zł. Do emerytury do 30 czerwca 2013 r przysługuje dodatek pielęgnacyjny 203,50 zł. Od 1 lipca 2013 r wysokość świadczenia do wypłaty wynosi 989,98 zł (decyzja ZUS z dnia 20 czerwca 2013 r nr (...), k. 311 tomu V akt ZUS dotyczących renty z tytułu niezdolności do pracy).

Decyzją z dnia 25 czerwca 2013 r nr (...) ZUS wstrzymał E. S. wypłatę dodatku pielęgnacyjnego. Wskazał, iż wysokość emerytury od 1 marca 2013 r wynosi 917,01 zł, zaś od 1 lipca 2013 r wysokość świadczenia do wypłaty wynosi 786,48 zł miesięcznie (decyzja ZUS, k. 312 tomu V akt ZUS dotyczących renty z tytułu niezdolności do pracy).

W dniu 28 czerwca 2013 r sporządzony został przez pracownika ZUS protokół, iż E. S. nie zgadza się z wyliczeniem emerytury i wnosi o ponowne jej wyliczenie i przeanalizowanie, mianowicie nie zgadza się z okresem pracy w gospodarstwie rolnym, gdyż powinno być uwzględnione 12 lat (protokół z 28 czerwca 2013 r, k. 313 tomu V akt ZUS dotyczących renty).

Decyzją z dnia 4 lipca 2013 r nr (...) ZUS przeliczył wnioskodawczyni emeryturę od 1 listopada 2012 r, tj. od miesiąca, w którym wstrzymano wypłatę świadczenia. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury określono na 69,38%. Wskazano, że świadczenie po waloryzacji od 1 marca 2009 r do 1 marca 2012 r wynosi od 1 listopada 2012 roku 877,21 zł. Do emerytury przysługuje część składkowa świadczenia rolniczego za okres pracy w gospodarstwie rolnym, tj. za 12 miesięcy, w wysokości 95,90 zł. Wysokość świadczenia wynosi 973,11 zł (877,21 zł + 95,90 zł = 973,11 zł). Emerytura podlega waloryzacji od 1 marca 2013 r i wynosi 1012,03 zł. Od 1 września 2013 r wysokość emerytury do wypłaty wynosi 863,95 zł miesięcznie (decyzja ZUS z dnia 4 lipca 2013 r nr (...) - k. 314 - 316 tomu V akt ZUS dotyczących renty z tytułu niezdolności do pracy). Postanowieniem z dnia 28 sierpnia 2013 r ZUS sprostował błąd w decyzji z dnia 4 lipca 2013 r w ten sposób, że zamiast daty wniosku 3 lipca 2013 r wpisał datę wniosku 28 czerwca 2013 r (postanowienie ZUS, k. 326 tomu V akt ZUS dotyczących renty).

W dniu 16 sierpnia 2013 r wnioskodawczyni skierowała do ZUS pismo o wyjaśnienie rozbieżności występujących w decyzjach z dnia 20 czerwca 2013 r, 25 czerwca 2013 r, 4 lipca 2013 r (pismo, k. 324 - 325 t. V akt ZUS dotyczących renty).

W odpowiedzi na pismo ZUS opisał decyzje z dnia 19 października 2012 r, 20 czerwca 2013 r i 25 czerwca 2013 r oraz wysokość przyznanego i wyliczonego w nich świadczenia. Wskazał, że po telefonicznej interwencji wnioskodawczyni, z czego sporządzony został protokół, decyzją z dnia 4 lipca 2013 r przeliczono wnioskodawczyni emeryturę od 1 listopada 2012 r, uwzględniając wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z renty z tytułu niezdolności do pracy 69,38%, określony w wyroku z 10 października 2012 r. Na decyzji pojawiła się omyłka pisarska w postaci daty wniosku z 3 lipca 2013 r, gdyż tego dnia sprawa była zarejestrowana w celu wydania decyzji. Pracownik opracowujący sprawę powinien skorygować datę wniosku na prawidłową, tj. 28 czerwca 2013 r. W dniu 29 sierpnia 2013 r zostało wysłane wnioskodawczyni sprostowanie do decyzji odnośnie do daty wniosku. Wyrównanie świadczenia i świadczenie wypłacane były sukcesywnie, zgodnie z obowiązującym harmonogramem przetwarzania danych w systemie obsługującym wypłaty świadczeń emerytalno - rentowych z uwagi na to, że wnioskodawczyni odmawiała przyjęcia emerytury. Decyzją z dnia 4 lipca 2013 r świadczenie zostało wyliczone w prawidłowej wysokości. Od 1 listopada 2012 r wysokość emerytury wynosi 973,11 zł brutto plus dodatek pielęgnacyjny 195,67 zł, od 1 marca 2013 r - 1012,03 zł brutto plus dodatek pielęgnacyjny 203,50 zł, natomiast od 1 lipca 2013 r - 1012,03 zł brutto. Od 1 lipca 2013 r emerytura wypłacana jest bez dodatku pielęgnacyjnego, gdyż do sporządzenia pisma nie wpłynął wniosek w tej sprawie, o czym wnioskodawczyni była pouczona decyzją z dnia 25 czerwca 2013 r. W przypadku wnioskodawczyni brak jest możliwości zastosowania prawa wyboru korzystniejszego świadczenia. Emerytura brutto wynosi 1012,03 zł. Ze świadczenia odliczono zaliczkę na podatek do Urzędu Skarbowego w kwocie 57 zł i składkę na ubezpieczenie zdrowotne 91,08 zł. Świadczenie do wypłaty wynosi 863,95 zł (pismo, k. 327 tomu V akt ZUS dotyczących renty).

Wnioskodawczyni kwestionowała wysokość emerytury, określoną w decyzji z dnia 4 lipca 2013 r, wnosząc o jej zmianę i przyznanie emerytury w kwocie 1018,74 zł. Kwestionowała także podstawę do przeliczenia świadczenia wskazaną w decyzji jako wniosek z 3 lipca 2013 r, wskazując że takiego wniosku nie składała, a jedynie wniosek o wznowienie wypłaty emerytury.

Sąd Okręgowy zobowiązał ZUS do wskazania sposobu wyliczenia emerytury brutto określonej w decyzji z dnia 4 lipca 2013 r na kwotę 1012,03 zł (k. 12v). ZUS wskazał, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru emerytury określony został na 69,38%, zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 10 października 2012 r, VI U 1462/11. Podstawę wymiaru obliczono poprzez pomnożenie wppw przez kwotę bazową, co dało 847,05 zł ($1220,89 \text{ zł} \times 69,38\% = 847,05 \text{ zł}$). Podstawa ta została następnie zwaloryzowana odpowiednio od 1 marca 2012 r na kwotę 1 603,23 zł i od 1 marca 2013 r na kwotę 1667,36 zł. Do ustalenia wysokości świadczenia przyjęto następujące okresy ubezpieczenia: 17 lat i 1 miesiąc okresów składkowych (205 miesięcy), 1 rok okresów nieskładkowych, tj. 12 miesięcy, 1 rok i 11 miesięcy pracy w gospodarstwie rolnym, tj. 23 miesiące. Obliczenie emerytury: $24\% \times 1 220,89 \text{ zł}$ (tj. kwota bazowa) = 293,01 zł; (228 miesięcy okresów składkowych i pracy w gosp. rolnym $\times 1,3\%$): 12 miesięcy $\times 847,05 \text{ zł}$ podstawy wymiaru = 209,22 zł; (12 miesięcy okresów nieskładkowych $\times 0,7\%$): 12 miesięcy $\times 847,05 \text{ zł}$ podstawy wymiaru = 5,97 zł. Emerytura została obliczona proporcjonalnie do sumy okresów składkowych i nieskładkowych i pracy w gospodarstwie rolnym i wyniosła: 217 miesięcy (składkowe i nieskładkowe): 240 miesięcy (składkowe, nieskładkowe i gosp. rolne) $\times 508,16 \text{ zł} = 459,46 \text{ zł}$. Świadczenie zostało zwaloryzowane od 1 marca 2009 r do 1 marca 2012 r w kwocie 877,21 zł. Kwota ta została powiększona o część składkową świadczenia rolniczego za 12 lat, tj. 144 miesiące ($144 \times 1,0\%$): 12 $\times 799,18 \text{ zł} = 95,90 \text{ zł}$ i wynosiła $877,21 \text{ zł} + 95,90 \text{ zł} = 973,11 \text{ zł}$. Kwota ta została zwaloryzowana od 1 marca 2013 r i wynosiła 1012,03 zł brutto, co po odliczeniu zaliczki na podatek i składki na ubezpieczenie zdrowotne dało do wypłaty 863,95 zł, która nie zawiera dodatku pielęgnacyjnego, do którego prawo ustało 30 czerwca 2013 r (pismo ZUS z 13 marca 2014 r, k. 16).

Sąd Okręgowy dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu księgowości H. M. celem ustalenia prawidłowości wyliczenia emerytury wnioskodawczyni określonej przez ZUS decyzją z dnia 4 lipca 2013 r (k. 20v). Biegły zaopiniował, iż do wyliczenia emerytury przyjęto wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na 69,38% z 10 lat kalendarzowych 1982 - 1991,

kwotę bazową 1220,89 zł, podstawę wymiaru 847,05 zł ($1220,89 \text{ zł} \times 69,38\% = 847,05 \text{ zł}$), ilość okresów składkowych - 205 miesięcy (17 lat 1 miesiąc), ilość okresów nieskładkowych - 12 miesięcy, pracę w gospodarstwie rolnym 23 miesiące (1 rok 11 miesięcy). Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru - 69,38% ustalony został zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 10 października 2012 r, kwotę bazową i podstawę wymiaru przyjęto z renty wyliczonej od 28 marca 1999 r. Wyliczenie emerytury - $24\% \times 1220,89 \text{ zł} = 293,01 \text{ zł}$; $(228 \times 1,3\%) : 12 \times 847,05 \text{ zł} = 209,22 \text{ zł}$ ($205 + 23 = 228$); $(12 \times 0,7) : 12 \times 847,05 = 5,93 \text{ zł}$; Razem daje to 508,16 zł; 217: $240 \times 508,16 \text{ zł} = 459,46 \text{ zł}$ ($205 + 12 = 217$). Emerytura za 12 lat, czyli za 144 miesiące wynosi - $95,90 \text{ zł}$ ($144 \times 1\%$) : $12 \times 799,18 \text{ zł} = 95,90 \text{ zł}$. Waloryzacja emerytury przedstawia się następująco: od 1 czerwca 1999 r - 499,43 zł ($459,46 \text{ zł} \times 108,70\%$), od 1 czerwca 2000 r - 520,91 zł ($499,43 \text{ zł} \times 104,30\%$), od 1 czerwca 2001 r - 587,07 zł ($520,91 \text{ zł} \times 112,70\%$), od 1 czerwca 2002 r - 590,01 zł ($587,07 \text{ zł} \times 100,50\%$), od 1 marca 2003 r - 611,84 zł ($590,01 \text{ zł} \times 103,70\%$), od 1 marca 2004 r - 622,85 zł ($611,84 \text{ zł} \times 101,80\%$), od 1 marca 2006 r - 661,47 zł ($622,85 \text{ zł} \times 106,20\%$), od 1 marca 2008 r - 704,47 zł ($661,47 \text{ zł} \times 106,50\%$), od 1 marca 2009 r - 747,44 zł ($704,47 \text{ zł} \times 106,10\%$), od 1 marca 2010 r - 781,97 zł ($747,44 \text{ zł} \times 104,62\%$), od 1 marca 2011 r - 806,21 zł ($781,97 \text{ zł} \times 103,10\%$), od 1 marca 2012 r - 877,21 zł ($806,21 \text{ zł} + 74 \text{ zł}$), od 1 marca 2013 r - 912,30 zł ($877,21 \text{ zł} \times 104\%$). Świadczenie łącznie ze świadczeniem rolniczym wynosi 1008,20 zł brutto ($912,30 \text{ zł} + 95,90 \text{ zł}$). Jeżeli zasadne jest zwaloryzowanie świadczenia rolniczego w 2013 r, razem ze zwaloryzowaną emeryturą do 2012 r, to zwaloryzowana emerytura wynosi 1012,03 zł brutto ($877,21 \text{ zł} + 95,90 \text{ zł} = 973,11 \text{ zł} \times 104\% = 1012,03 \text{ zł}$ brutto). Biegły stwierdził, że wyliczenie wysokości emerytury dokonane przez ZUS w decyzji z dnia 4 lipca 2014 r, wraz z przyjętymi wskaźnikami, jest prawidłowe (opinia biegłego sądowego H. M. - k. 25 - 29; nagranie na płycie CD - k. 44).

Do powyższej opinii żadna ze stron nie zgłosiła zastrzeżeń. Sąd Okręgowy podzielił powyższą opinię i uznaje ją za miarodajny dowód w sprawie. Biegły dokonał sprawdzenia prawidłowości wyliczenia emerytury wnioskodawczyni, po uprzednim zapoznaniu się z aktami ZUS oraz dokumentacją dołączoną do akt sprawy.

Sąd wskazał, że wnioskodawczyni wniosowała o dopuszczenie dowodu z jej przesłuchania na okoliczność, czy 28 czerwca 2013 r składała wniosek o przeliczenie emerytury (k. 12v). Postanowieniem z dnia 5 marca 2014 r Sąd Okręgowy dopuścił dowód z przesłuchania stron na okoliczność ustalenia, o co wnioskodawczyni składała wniosek 30 czerwca 2012 r i na podstawie art. 301 kpc dowód ten ograniczył do przesłuchania wnioskodawczyni (k. 12v). Postanowieniem z dnia 27 lutego 2015 r uchylił powyższe postanowienie z uwagi na zbędność tego dowodu dla rozstrzygnięcia sprawy (art. 217 § 3 kpc). Przedmiotem niniejszego postępowania była wysokość emerytury wyliczona przez ZUS w decyzji z dnia 4 lipca 2013 r i aktualnie przeznaczonej do wypłaty. Bezspornym jest, iż wnioskodawczyni 3 czerwca 2013 r złożyła wniosek o wznowienie wypłaty wstrzymanej emerytury. Przedmiotem decyzji z 20 czerwca 2013 r było wznowienie wypłaty emerytury, a przedmiotem decyzji z dnia 25 czerwca 2013 r wstrzymanie wypłaty dodatku pielęgnacyjnego. Decyzje te nie zostały zaskarżone. Wniosek zaś o wznowienie wypłaty emerytury skutkował jej przeliczeniem i ustaleniem jej wysokości decyzją z dnia 4 lipca 2013 r nr (...) od 1 listopada 2012 r, czyli od momentu wstrzymania wypłaty świadczenia. Bez znaczenia jest więc, iż w decyzji błędnie wskazano, iż została ona wydana na wniosek. Tym samym zbędne było także dopuszczenie dowodu z przesłuchania wnioskodawczyni na okoliczność, czy składała wniosek o przeliczenie świadczenia, bowiem dokumentacja ZUS, w tym wnioski skarżące, jest dołączona do akt sprawy. Przed wydaniem decyzji z dnia 4 lipca 2013 r ostatnio emerytura przeliczana była wnioskodawczyni decyzją z dnia 26 listopada 2012 r, w której błędnie określono wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na 68,78%, bowiem zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Radomiu z dnia 10 października 2012 r, w sprawie VI U 1462/11, winno być 69,38%.

Sąd Okręgowy wskazał, że w sprawie niniejszej ustalono, iż zaskarżona decyzja ZUS w zakresie ustalenia wysokości emerytury jest prawidłowa, dlatego odwołanie nie zasługiwało na uwzględnienie i z mocy art. 477¹⁴ § 1 kpc podlegało oddaleniu.

Apelację od powyższego wyroku wniosła E. S., zaskarżając wyrok w całości i zarzucając wyrokowi naruszenie przepisów postępowania, mające istotny wpływ na wynik sprawy, w szczególności nierozpoznanie sprawy w zakresie dotyczącym podstawy wydania zaskarżonej decyzji, art. 233 kpc, poprzez uznanie opinii biegłego H. M. za wiarygodną i zgodną

z kryteriami dotyczącymi oceny powyższego dowodu, bezzasadne pominięcie dowodu z przesłuchania skarżącej w charakterze strony pomimo, że wniosek powyższy w toku postępowania został zgłoszony i stanowił podstawę do podjęcia decyzji procesowych w toku toczącego się postępowania.

Apelująca wniosła o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu Okręgowemu w Radomiu i przekazanie temu Sądowi sprawy do ponownego rozpoznania.

W uzasadnieniu apelacji skarżąca podniosła, że Sąd Okręgowy w Radomiu oddalił jej odwołanie od decyzji (...) Oddział w R. z dnia 4 lipca 2013 r, uznając że decyzja odpowiada prawu. Formułując odwołanie od decyzji skarżąca wskazała zarzuty dotyczące wszczęcia samego postępowania zakończonego wydaniem decyzji, jak i kwestionowała wysokość przeliczonego świadczenia. Ponieważ w odstępach kilku dni doręczono skarżącej kilka decyzji ZUS ze wskazaniem, że przeliczenie emerytury nastąpiło w oparciu o jej wniosek z 3 lipca 2013 r w przedmiocie przeliczenia świadczenia od 1 listopada 2013 r. Skarżąca przyznała, że wniosek składała ale w przedmiocie wznowienia wypłaty przyznanego świadczenia. Treść złożonego wniosku w żaden sposób nie uzasadniała wszczęcia postępowania objętego przedmiotem zaskarżonej decyzji. Skarżąca również kwestionowała wysokość przyznanego świadczenia, albowiem w otrzymanych decyzjach został ona ustalona w różnej wysokości. Ponieważ w postępowaniu sądowym przed sądem pracy i ubezpieczeń społecznych w sprawach o świadczenia emerytalno - rentowe prowadzenie dowodu z zeznań świadków lub z przesłuchania stron nie podlega żadnym ograniczeniom (postanowienie SN z dnia 26 marca 2013 r, sygn. III UK 93/12). Również ograniczenie przeprowadzenia dowodu nie jest dopuszczalne przy sprawie o przeliczenie wysokości emerytury (wyrok SA w Łodzi z dnia 6 marca 2014 r, sygn. III AUa 887/13). Dla wykazania i udowodnienia twierdzeń apelującej zasadnym i koniecznym wydawało się przeprowadzenie dowodu z jej wysłuchania, a nie powołanie się na treść złożonego wniosku o wznowienie wypłaty. Sam zaś organ jako podstawę wszczęcia postępowania, co wynika z treści zaskarżonej decyzji, wskazał wniosek osoby ubezpieczonej. Również formułując zarzuty w odwołaniu skarżąca kwestionowała wysokość przeliczonej emerytury. W tym zakresie sąd wyrokując w sprawie powołał się na opinię biegłego H. M.. Skarżąca podała, że nie kwestionuje tego, że opinia biegłego jak i inne dowody podlega ocenie według art. 233 kpc, ale kryteria tej oceny jako dowodu są szczególne: między innymi sposób motywowania i stopień stanowczości. Z opinii pisemnej popieranej na rozprawie przez biegłego wynika, że biegły poddaje pod wątpliwość zasadność waloryzacji świadczenia rolniczego w roku 2013 oraz nie poddaje analizie wysokości emerytury w innych doręczonych mu decyzjach. Powyższe wątpliwości ujawnione w toku bezpośredniego przesłuchania biegłego na rozprawie nie zostały przez Sąd wyjaśnione, co uzasadnia przedłożoną opinię za niezupełną. Powyższe zarzuty zdaniem apelującej uzasadniają wniesienie środka odwoławczego .

Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Apelacja skarżącej nie jest zasadna i nie zasługuje na uwzględnienie.

Sąd Okręgowy przeprowadził wyczerpujące postępowanie dowodowe, dokonał prawidłowych ustaleń i wydał trafne, odpowiadające prawu rozstrzygnięcie. Sąd Apelacyjny akceptuje ustalenia faktyczne jak i ocenę prawną dokonane przez Sąd pierwszej instancji i nie istnieje potrzeba ich szczegółowego powtarzania (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 października 1998 r, II CKN 923/97, OSNC 1999/3/60, z dnia 18 lipca 2002 r, IV CKN 1244/00, Lex nr 55521).

Słusznie Sąd Okręgowy uznał dowód z opinii biegłego sądowego z zakresu księgowości za dowód miarodajny dla rozstrzygnięcia sprawy. Opinia została wydana przez biegłego odpowiedniej specjalności, po zapoznaniu się z aktami sprawy i aktami ZUS i zawartymi w nich dokumentami oraz na podstawie przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, która w art. 53 zawiera zasady obliczenia wysokości emerytury takiej, jak przyznana została skarżącej.

Biegły wskazał, jaka kwota bazowa miała zastosowanie do wyliczenia, ile okresów składkowych i nieskładkowych przyjętych zostało do wyliczenia świadczenia, jaki okres pracy w gospodarstwie rolnym był podstawą wyliczenia części rolniczej świadczenia. Biegły odwołał się do wskaźnika wysokości podstawy wymiaru podwyższonego wyrokiem Sądu Okręgowego, wyliczył wszystkie waloryzacje i podał sposób zwaloryzowania emerytury skarżącej. Stanowcze są wnioski opinii w przedmiocie wysokości emerytury. Odnośnie do dodatku do świadczenia z tytułu pracy w

gospodarstwie rolnym, to biegły miał wątpliwość, czy dodatek ten powinien być waloryzowany tak jak świadczenie. Sąd pierwszej instancji jednak nie zakwestionował zwaloryzowania dodatku rolniczego do emerytury. Skarżąca zaś nie złożyła żadnych merytorycznych zastrzeżeń do opinii biegłego. Składanie takich zastrzeżeń w apelacji jest spóźnione.

Nie można zarzucić nieprawidłowości Sądowi pierwszej instancji w pominięciu dowodu z przesłuchania skarżącej. Pełnomocnik skarżącej na rozprawie w dniu 8 sierpnia 2014 r. wniósł o przesłuchanie skarżącej na okoliczności, „czy skarżąca składała wniosek o przeliczenie świadczenia i na czym opiera swój wniosek”. We wniosku z dnia 28 czerwca 2013 r, w wyniku którego wydana została zaskarżona decyzja z dnia 4 lipca 2013 r, skarżąca podała do protokołu, że „w sprawie emerytury i jej wysokości nie zgadza się z wyliczeniem emerytury i prosi o ponowne wyliczenie i przeanalizowanie. Nie zgadza się z okresem pracy w gospodarstwie rolnym, powinno być 12 lat według wyroku sądowego”. Skarżąca we wniosku jasno sformułowała swoje żądanie. Słusznie zatem w decyzji z dnia 4 lipca 2013 r ustalona została wysokość przysługującej skarżącej emerytury, która to wysokość sprawdzona została przez Sąd przy pomocy dowodu z opinii biegłego z zakresu księgowości.

Rzeczywiście nie ma ograniczeń co do przeprowadzania dowodów w postępowaniu sądowym, poza ograniczeniami wynikającymi z przepisów Kodeksu postępowania cywilnego. Jednak sąd orzekający decyduje o przeprowadzeniu dowodów, bowiem dowody przeprowadzane są wtedy, jeżeli służą wyjaśnieniu istotnych i spornych okoliczności sprawy, a więc wtedy, gdy zachodzi potrzeba ich przeprowadzenia. Istotne w sprawie było ustalenie wysokości emerytury skarżącej i ta sporna okoliczność została przez Sąd Okręgowy wyjaśniona.

Odnosząc się do kwestionowania przez apelującą samego wszczęcia postępowania, to nieprawidłowo podana w zaskarżonej decyzji z dnia 4 lipca 2013 r data złożenia wniosku została przez ZUS sprostowana, na co wskazał Sąd Okręgowy.

Zauważyć ponadto należy, że Zakład Ubezpieczeń Społecznych ma prawo działać z urzędu, w tym uprawniony jest do wydawania z urzędu decyzji. Ma więc prawo orzekać w przedmiocie, który nie został objęty wnioskiem ubezpieczonego. Przy wypłacie świadczenia, gdy wypłata była zawieszona, oczywiście jest, że należy sprawdzić wysokość świadczenia, choćby dlatego, żeby uwzględnić ewentualne waloryzacje.

Wniosek o wznowienie wypłaty emerytury złożyła skarżąca w dniu 3 czerwca 2013 r i na ten wniosek wydana została decyzja z dnia 20 czerwca 2013 r o wznowieniu wypłaty emerytury. Natomiast przedmiotem odwołania w niniejszej sprawie jest decyzja z dnia 4 lipca 2013 r. Słusznie w tej sytuacji Sąd pierwszej instancji skupił się na badaniu prawidłowości tej właśnie decyzji, zlecając biegłemu z zakresu księgowości wyliczenie wysokości świadczenia przysługującego na podstawie tej, zaskarżonej w niniejszym postępowaniu, decyzji. Pamiętać należy, że w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych przedmiot rozpoznania sprawy sądowej wyznacza decyzja organu rentowego, od której wniesiono odwołanie - art. 477⁹ kpc, art. 477¹⁴ kpc (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2010 r, II UZ 49/09, Lex nr 58383; postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 16 kwietnia 2015 r, I UK 470/14, Lex nr 1751284). W postępowaniu wywołanym odwołaniem do sądu pracy i ubezpieczeń społecznych sąd rozstrzyga o prawidłowości zaskarżonej decyzji (art. 477¹⁴ § 2 kpc i art. 477^{14a} kpc) w granicach jej treści i przedmiotu (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 23 kwietnia 2010 r, II UK 309/09, Lex nr 604210).

Z powyższych względów Sąd Apelacyjny na podstawie art. 385 kpc oddalił apelację.